

Nota voor : vergadering algemeen bestuur

Datum : 10 september 2026

Onderwerp : Procesvoorstel herziening planvorming

Agendapunt : 14

Kenmerk : AB/2638

Portefeuillehouder: A.J.M. Heerts

Bijlage: Brief 'Zorgen over toekomst brandweezorg'
Reactiebrief

Inleiding

Op 24 juni jl. hebben de 9 burgemeesters van het brandweerdistrict Veluwe een brief aan het dagelijks bestuur (DB) gestuurd, getiteld 'zorgen over toekomst brandweezorg'. In deze brief spreken zij hun zorg uit over de toekomstbestendigheid van de brandweezorg en het materieelspreidingsplan (MSP) in relatie tot een aantal ontwikkelingen met effect op het risicoprofiel. In de brief vragen zij het DB om dit te bespreken en het MSP door te ontwikkelen, inclusief een herijking van de uitgangspunten van het MSP. En bovendien geen onomkeerbare besluiten te nemen ten aanzien van het afbouwen, verplaatsen of wijzigen van materieel, posten of operationele capaciteit tijdens dit proces.

Het DB heeft deze brief in haar vergadering van 9 juli besproken en herkent een aantal beschreven maatschappelijke ontwikkelingen en de effecten die dat kan hebben op het MSP. Tegelijkertijd kan het MSP niet los worden gezien van andere ontwikkelingen en planfiguren, zoals het Regionaal Risicoprofiel (RRP), Regionaal Beleidsplan (RBP), het Regionaal Crisisplan (RCP) en het Dekkingsplan.

Het huidige MSP komt voort uit de Toekomstvisie VNOG 2020-2026, is vastgesteld in januari 2020 en het resultaat van complexe keuzes na de financiële tekorten van VNOG eind 2018. Het MSP is in 2024 herijkt op basis van het landelijk vastgestelde model Gebiedsgerichte opkomsttijden (GGO). Dit heeft geen inhoudelijke wijzigingen opgeleverd. Het MSP leidde ertoe dat een deel van het wagenpark niet vervangen ging worden. Het uitgangspunt was 'minder rubber en meer vakbekwaamheid'. Onderdeel van het MSP was de afspraak dat in elke brandweerpost voertuigen pas afgestoten gingen worden als het nieuwe materieel geleverd zou worden. Deze vervanging heeft intussen grotendeels plaatsgevonden in de brandweerdistricten Achterhoek Noord, Achterhoek Zuid en Midden. De uitlevering van het nieuwe materieel Veluwe komt nu op gang. Voornamelijk is dat één-op-één vervanging van het bestaande materieel, in het tweede kwartaal van 2027 staat afstoot van 2 reguliere tankautospuitten (basisbrandweezorg) gepland. De bestaande capaciteit voor natuurbrandbestrijding blijft op peil.

Het MSP VNOG kent geen einddatum of evaluatiemoment. Wel hangt het nadrukkelijk samen met het dekkingsplan (looptijd 2025-2028) en het regionaal beleidsplan (looptijd 2025-2028).

Tenslotte heeft de Inspectie J&V aangegeven de regionale dekkingsplannen gebaseerd op de methodiek van de gebiedsgerichte opkomsttijden te gaan evalueren.

Dit roept de vraag op of de genoemde planfiguren nu moeten worden herzien. Het dekkingsplan maakt formeel onderdeel uit van het Regionaal Beleidsplan en is als bijlage daarvan vastgesteld. Een tussentijdse herziening van het dekkingsplan betekent dus ook een tussentijdse herziening van het beleidsplan.

Het dekkingsplan is gebaseerd op het Regionaal Risicoprofiel. In maart jl. heeft uw bestuur kennisgenomen van de jaarlijkse monitoring van het risicoprofiel, van waaruit is vastgesteld dat er geen wijzigingen noodzakelijk zijn. Een herziening van het risicoprofiel is een tijdrovend proces. Bij start in september 2026, is vaststelling in december 2027 al nauwelijks haalbaar. Dit heeft onder meer te maken met de hoeveelheid partners en experts die op voorhand worden betrokken en de doorlooptijd van processtappen in de besluitvorming, zoals het voorleggen aan gemeenteraden voor reactie. Gezien de uitkomsten van de recente monitoring ligt een voortijdse herziening van het Regionaal Risicoprofiel dus niet voor de hand.

Wat mogelijk herzien kan worden zijn de beleidsuitgangspunten van het dekkingsplan. Uw bestuur is bij de vaststelling van de Toekomstvisie 2020-2026 uitgegaan van één (grootschalig) incident tegelijk en heeft op basis daarvan het vigerende dekkingsplan vastgesteld. Als gevolg van klimaatverandering staat dat uitgangspunt onder druk, met name op het gebied van natuurbrandbestrijding. Het loslaten van dit uitgangspunt is een beleidsmatige beslissing, op grond van een andere beoordeling van de risico's die VNOG nu al in haar risicoprofiel heeft opgenomen. Naar aanleiding van de ontvangen brief stellen wij u daarom voor om VNOG een aantal scenario's te laten uitwerken, waarin dit scenario (gedeeltelijk) wordt losgelaten.

Advies-besluit

1. Het Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan op het reeds geplande moment te herzien;
2. VNOG te verzoeken om scenario's in kaart te brengen met betrekking tot het dekkingsplan brandweezorg;
3. Dit uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 voor te leggen aan het AB en tot die tijd geen onomkeerbare besluiten te nemen t.a.v. de brandweercapaciteit, conform het verzoek in de brief;
4. Bijgevoegde brief aan alle colleges te sturen.

Beoogd effect

Recht doen aan de in de brief van 24 juni jl. geuite zorgen, binnen de context van de uitvoering van het dekkingsplan en met het oog op een robuuste brandweer VNOG.

Argumenten

- 1.1. Het huidige Regionaal Risicoprofiel is een goed en actueel startpunt van het voorgestelde proces.*

Bij de vaststelling van het Regionaal Risicoprofiel heeft uw bestuur ook een jaarlijkse monitoring vastgesteld. De eerste jaarlijkse monitoring heeft begin 2026 plaatsgevonden en weliswaar enkele ontwikkelingen in beeld gebracht, er zijn geen inhoudelijke wijzigingen aan het risicoprofiel noodzakelijk. De volgende jaarlijkse monitoring vindt begin 2027 plaats en kan betrokken worden in het vervolg van het proces voor het dekkingsplan.

- 1.2. *Het heeft meer nadelen dan voordelen de cyclus van deze planfiguren naar voren te halen.*
Een volledige herziening van het Regionaal Risicoprofiel ligt op dit moment niet voor de hand. Dit is een intensief en omvangrijk proces, waarvoor ongeveer 1,5 jaar van start tot definitieve vaststelling staat. Dat heeft onder meer te maken met de hoeveelheid specialisten en samenwerkingspartners die daarin betrokken worden en met de doorlooptijd in de besluitvorming, waar de gemeenteraden gelegenheid hebben om input te leveren.

Bovendien vraagt dit capaciteit van VNOG die op dit moment wordt ingezet op de uitwerking van incidentbestrijdingsplannen, op grond van de huidige risico's in het risicoprofiel. Zo wordt op dit moment gewerkt aan het incidentbestrijdingsplan voor natuurbranden. Deze actualisering loopt forse vertraging op als uw bestuur een voortijdige herziening van het Regionaal Risicoprofiel wenst.

Voor het Regionaal Crisisplan geldt een vergelijkbare situatie. Op dit moment wordt gewerkt aan de planvorming voor de crisisorganisatie voor langdurige crises. De voltooiing daarvan is voorzien eind 2027. Een tussentijdse herziening van het crisisplan betekent dat deze planvorming juist vertraging oploopt. Temeer omdat de mensen die zich hiermee bezig houden, ook bij een herziening van het Regionaal Risicoprofiel betrokken worden.

Tenslotte het Regionaal Beleidsplan. Het dekkingsplan vormt een onderdeel van het beleidsplan, op dit moment als bijlage 4. Een formele herziening van het dekkingsplan, kan een tussentijdse herziening van het beleidsplan betekenen. Dit is (wettelijk) mogelijk, met inachtneming van het participatieproces van crisispartners en gemeenteraden. Het ligt voor de hand dat op zo'n moment ook de huidige speerpunten tegen het licht worden gehouden. Tegelijkertijd is het wenselijk dat de looptijd van de planfiguren van VNOG met elkaar gelijk op gaat. Een nieuw Regionaal Beleidsplan zou dan per 1 januari 2029 ingaan, zoals gepland. Over de kaders die dat Regionaal Beleidsplan gaat stellen kan het gesprek binnenkort worden opgestart, met als kernvraag 'welke veiligheidsregio hebben we in de jaren '30 nodig?'

- 2.1. *Dit brengt effecten in beeld van mogelijke beleidskeuzes en vormt het startpunt van een bestuurlijk gesprek.*

Het beleid om uit te gaan van één (grootschalig) incident tegelijkertijd geeft duidelijke handvatten aan de inrichting van de brandweer- en crisisorganisatie. Op het moment dat dat wordt losgelaten, doet zich de vraag voor wat maatgevend wordt. De landelijke brandweersystematiek Gebiedsgerichte Opkomsttijden (GGO) legt de basis voor dit uitgangspunt. VNOG kan een eerste beeld aan uw bestuur geven in de vorm van enkele scenario's, op basis waarvan u richting kunt geven aan het gewenste uitgangspunt.

Deze scenario's gaan tenminste over de mogelijkheden die VNOG ziet vanuit de bestaande capaciteit, vanuit innovatie, vanuit een investering in capaciteit en vanuit eventuele slimme verbindingen met externe ontwikkelingen. Denk daarbij aan de komst van de mariniers in Nieuw Milligen, met waarschijnlijk een eigen bedrijfsbrandweer.

VNOG brengt hierbij tenminste in kaart:

- De (financiële) effecten voor aanschaf en kapitaalslasten van eventueel extra materieel;
- De (financiële) effecten voor de bezetting van de posten en vakbekwaamheid;
- De (financiële) effecten voor huisvesting;
- De (financiële) effecten voor de organisatie, die mogelijk moet meegroeien om robuust te blijven. Denk hierbij aan operationele leiding en coördinatie;

3.1 *Dit past goed bij de planning voor de afstoot van materieel.*

VNOG heeft het actuele dekkingsplan voor de districten Achterhoek Noord, Achterhoek Zuid en Midden grotendeels uitgerold. Dat betekent dat de nieuwe tankautospuiten op de posten in deze districten zijn uitgeleverd, dat eventuele verschuiving van materieel heeft plaatsgevonden en dat materieel dat niet meer vervangen wordt afgestoten is. De levering van het nieuwe materieel vindt nu plaats bij posten van het district Veluwe. De impact op de totale capaciteit is beperkt, het gaat nu om vervanging van reguliere tankautospuiten (voor inzet in basisbrandweezorg) en combi-voertuigen (voor inzet in basisbrandweezorg én bij natuurbrandbestrijding). Pas in het tweede kwartaal van 2027 staat de eerstvolgende afstoot van materieel dat niet meer vervangen wordt gepland. Het gaat daarbij om twee reguliere tankautospuiten.

4.1. *Het vervolgproces is voor alle colleges relevant.*

Het verzoek om een herziening van het dekkingsplan in gang te zetten is bij brief van 9 van uw leden gekomen. Een antwoord op de ontvangen brief ligt weliswaar voor de hand, tegelijkertijd zijn zij lid van uw bestuur en is de thematiek voor alle colleges van belang. Daarom wordt voorgesteld om bijgevoegde brief aan de 22 colleges te sturen, om hen te informeren over het proces waar VNOG nu mee gaat starten.

Kanttekeningen

2.1. *De inspectie J&V heeft aangekondigd om alle veiligheidsregio's te gaan toetsen op de GGO-systematiek.*

VNOG heeft de systematiek van de Gebiedsgerichte Opkomsttijden (GGO) gehanteerd bij het opstellen van het huidige dekkingsplan. Indertijd was er geen toetsingsmogelijkheid van de plannen, daarom heeft VNOG in 2019 experts van andere veiligheidsregio's gevraagd om de plannen te toetsen. De GGO-systematiek is de geldende norm voor Brandweer Nederland en het uitgangspunt voor de inspectie. VNOG juicht de aangekondigde toets toe, dit vormt een nieuwe onafhankelijke toets van de brandweerdekking in ons gebied. De verwachting is dat VNOG voldoet aan de norm van het ministerie, wat de vraag oproept of een herziening van het dekkingsplan noodzakelijk is. Tegelijkertijd beschrijft de GGO-systematiek een methode om tot een het verantwoord minimumniveau van basisbrandweezorg te komen. De GGO-systematiek houdt verder geen rekening met natuurbrandbestrijding. Uw bestuur heeft de vrijheid om daarbovenop extra dekking te organiseren.

Uitvoering/ communicatie/ inwerkingtreding

Bijgevoegde brief wordt verzonden aan de colleges.

Rapportage/ evaluatie

Uiterlijk in het AB van maart 2027.

Personele consequenties

-

Financiële consequenties

-

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 10 september 2026;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 3 september 2026;

Besluit:

1. Het Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan op het reeds geplande moment te herzien;
2. VNOG te verzoeken om scenario's in kaart te brengen met betrekking tot het dekkingsplan brandweezorg;
3. Dit uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 voor te leggen aan het AB en tot die tijd geen onomkeerbare besluiten te nemen t.a.v. de brandweercapaciteit, conform het verzoek in de brief;
4. Bijgevoegde brief aan alle colleges te sturen.

De secretaris

De voorzitter

dr. G. Bouwmeester

A.J.M. Heerts

Twello, 10 september 2026

Bijlage 1.

Bijlage: brief 'zorgen over toekomst brandweezorg'

Geacht college,

Op 24 juni jl. heeft het DB VNOG bijgevoegde brief ontvangen van de burgemeesters van het brandweerdistrict Veluwe, getiteld 'zorgen over toekomst brandweezorg'. In deze brief spreken zij hun zorg uit over de toekomstbestendigheid van de brandweezorg en het materieelspreidingsplan (MSP) in relatie tot een aantal ontwikkelingen met effect op het risicoprofiel.

In de brief vragen zij het DB VNOG om dit te bespreken en het MSP door te ontwikkelen, inclusief een herijking van de uitgangspunten van het MSP. En bovendien geen onomkeerbare besluiten te nemen ten aanzien van het afbouwen, verplaatsen of wijzigen van materieel, posten of operationele capaciteit tijdens dit proces. De ontvangen brief is intussen in het DB VNOG en het AB VNOG besproken, in deze brief willen wij u informeren over het vervolgproces.

Herkenning

Wij herkennen de zorgen die vanuit het brandweerdistrict Veluwe worden geuit. Tijdens de brand bij 't Harde in april en mei van dit jaar zijn we tegen de grenzen van de brandweercapaciteit in Nederland aangelopen, mede vanwege andere gelijktijdige grote natuurbranden. Onze brandweer is georganiseerd op één groot en langdurig incident tegelijkertijd. Dit uitgangspunt is onder druk komen te staan, met name als gevolg van klimaatverandering. Het risico op een natuurbrand bij droogte, het risico op piekbuien of het risico op overstromingen doet zich niet alleen in VNOG voor. Dit zijn risico's die per definitie bovenregionaal zijn. Dat betekent dat we niet zonder meer uit mogen gaan van bijstand van andere regio's, omdat zij op die momenten met dezelfde risico's worden geconfronteerd.

Effect

Op het moment dat het Regionaal Dekkingsplan herzien wordt, doet zich de vraag voor of het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en het Regionaal Crisisplan niet ook moeten worden betrokken in een brede (tussentijdse) herziening. Deze vier documenten vormen de basis van het werk van de veiligheidsregio, de looptijd van elk is 2025-2028. Het AB VNOG heeft een tussentijds herziening van dit hele pakket overwogen en besloten om daar (vooralsnog) niet toe over te gaan. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn dat het Regionaal Risicoprofiel al jaarlijks wordt gemonitord en daarmee een actuele basis biedt voor een eventuele herziening van het dekkingsplan. Daarnaast is het herzien van de planfiguren een omvangrijk en intensief proces, dat andere waardevolle projecten doet vertragen.

Voorliggend proces

Het AB VNOG heeft verzocht om scenario's uit te werken ten aanzien van de beleidsuitgangspunten die onder het Regionaal Dekkingsplan liggen. Om het capaciteitsvraagstuk goed te kunnen beantwoorden, is het van belang om een goed beeld te krijgen van de effecten die keuzes met zich meebrengen. Dit gaat over financiële, organisatorische en menselijke effecten. VNOG werkt deze scenario's uit en legt deze begin 2027 ter bespreking voor aan het AB VNOG. Tot die tijd neemt VNOG geen onomkeerbare beslissingen ten aanzien van de bestaande brandweercapaciteit.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en blijven u informeren over de voortgang in dit proces.

Met vriendelijke groet,

Namens het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

dr. G. Bouwmeester
secretaris

A.J.M. Heerts
voorzitter

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
T.a.v. Het Dagelijks Bestuur
Postbus 234
7300 AE Apeldoorn

Inlichtingen:	Dhr. A. Bosman	Zaak:	578243
Telefoonnummer:	0525-688688	Datum:	24 juni 2026
Onderwerp:	Zorgen over toekomstbestendige brandweezorg	Bijlagen:	Denkwijze postcommandanten
		Pagina:	1 van 3

Geacht dagelijks bestuur van de veiligheidsregio,

Aanleiding

Wij, de burgemeesters van de gemeenten in het district Veluwe, maken ons in toenemende mate zorgen over de ontwikkeling van het risicoprofiel in onze regio en de gevolgen daarvan voor de brandweezorg binnen onze veiligheidsregio.

Deze zorgen baseren wij niet alleen op incidenten en ontwikkelingen van de afgelopen jaren, maar zien wij nadrukkelijk terug in signalen uit de operationele praktijk. Postcommandanten op onze Veluwe geven aan dat het huidige materieel en de inrichting van de brandweezorg onder druk komen te staan.

Deze zorgen worden versterkt doordat ook vanuit de leiding van de brandweerorganisatie zelf vergelijkbare signalen worden afgegeven. Zo heeft het afdelingshoofd Brandweezorg van onze veiligheidsregio in recente landelijke media-aandacht nadrukkelijk gewezen op de toenemende druk op de brandweerorganisatie, de frequentie van uitzonderlijke omstandigheden en de beperkingen die in de praktijk worden ervaren bij het organiseren van bijstand. Daarbij is ook aangegeven dat uitgangspunten die lange tijd als vanzelfsprekend golden, zoals de veronderstelling dat incidenten zich niet gelijktijdig voordoen, in de huidige context onder druk staan en heroverwogen moeten worden.

Deze ontwikkeling wordt niet als onverwacht beschouwd, maar als een logisch gevolg van bredere maatschappelijke en klimatologische veranderingen, zoals klimaatverandering, bevolkingsgroei en toenemende ruimtelijke en maatschappelijke druk. Het beeld dat lokaal wordt ervaren, wordt hiermee nadrukkelijk bevestigd door signalen vanuit zowel de organisatie zelf als landelijke ontwikkelingen.

Tegen deze achtergrond constateren wij dat het huidige Materieel Spreidingsplan (MSP), vastgesteld in 2020, onder druk staat als gevolg van een inmiddels gewijzigd risicoprofiel en nieuwe inzichten. De vraag is daarbij niet of het MSP ten tijde van vaststelling passend was, maar of de gehanteerde uitgangspunten nog voldoende aansluiten bij de huidige en toekomstige veiligheidsopgave.

Kern van de opgave

Onze veiligheidsregio kent een toenemend en complexer risicoprofiel, gekenmerkt door:

- Groeiende kans op natuurbranden en andere klimaatgerelateerde incidenten
- Grotere kans op gelijktijdige en langdurige inzetten
- Toenemende druk op regionale zelfredzaamheid en beperkte beschikbaarheid van bijstand
- Toenemende bevolkingsgroei, recreatiedruk en ruimtelijke ontwikkelingen
- Toenemende afhankelijkheid en kwetsbaarheid van vitale infrastructuur en maatschappelijke functies

Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat incidenten niet alleen vaker voorkomen, maar ook een grotere impact hebben en langer kunnen aanhouden. Dit vraagt om een brandweerorganisatie die niet alleen is ingericht op het reguliere incidentpatroon, maar ook voldoende robuust is om langdurige en gelijktijdige incidenten zelfstandig het hoofd te bieden.

Tegelijkertijd is de implementatie van het MSP nog niet afgerond en bevindt de organisatie zich in een overgangsfase, waarin materieelkeuzes nog worden uitgewerkt, systemen naast elkaar bestaan en operationele effecten nog niet volledig inzichtelijk zijn. Dit leidt tot spanning tussen de voorgenomen inrichting en de feitelijke inzetbaarheid.

Bestuurlijke reflectie

Wij zijn van oordeel dat dit vraagstuk raakt aan de kern van onze bestuurlijke verantwoordelijkheid: *"Het borgen van een robuuste, betrouwbare en toekomstbestendige brandweezorg, passend bij het actuele en toekomstige risicoprofiel van onze regio."*

Dit vraagt om duidelijke bestuurlijke richting op:

- Het gewenste niveau van brandweezorg
- De mate van regionale slagkracht en zelfredzaamheid
- De uitvoerbaarheid binnen een organisatie die in belangrijke mate steunt op vrijwilligers

Daarnaast constateren wij dat dit vraagstuk breder is dan brandweezorg alleen. Het raakt aan een integrale veiligheidsopgave waarin ook maatschappelijke weerbaarheid, ruimtelijke ontwikkeling, continuïteit van vitale functies en crisisbeheersing een belangrijke rol spelen.

Verzoek aan het Dagelijks Bestuur

Wij verzoeken het Dagelijks Bestuur om:

1. Het bestuurlijke gesprek te voeren over de robuustheid en toekomstbestendigheid van de brandweezorg in onze veiligheidsregio, in het licht van het gewijzigde risicoprofiel;
2. Richting te geven aan de doorontwikkeling van het MSP, gebaseerd op:
 - Actuele risico's (natuurbrand, klimaat, gelijktijdigheid)
 - Bevolkingsgroei, ruimtelijke ontwikkeling en maatschappelijke impact
 - Voldoende regionale slagkracht en minder afhankelijkheid van bijstand
 - Uitvoerbaarheid en belasting voor vrijwilligers
3. De uitgangspunten van het MSP expliciet te herijken op basis van de huidige veiligheidsopgave en de gevolgen daarvan inzichtelijk te maken voor materieel, capaciteit en inzetconcepten;
4. Het bestuur te laten adviseren over scenario's en keuzerichtingen voor de toekomstige inrichting van de brandweezorg.

Aanvullend bestuurlijk uitgangspunt (zorgvuldigheid)

Wij achten het van groot belang dat in de huidige overgangsfase zorgvuldig wordt geopereerd.

Wij verzoeken u daarom expliciet om:

"Geen onomkeerbare besluiten te nemen ten aanzien van het afbouwen, verplaatsen of wijzigen van materieel, posten of operationele capaciteit, totdat de uitgangspunten van het MSP zijn herijkt en de gevolgen daarvan integraal in beeld zijn gebracht en bestuurlijk zijn gewogen."

Het verminderen van operationele capaciteit voorafgaand aan deze herijking brengt het risico met zich mee dat later herstel noodzakelijk blijkt, hetgeen gepaard gaat met aanzienlijke maatschappelijke en organisatorische kosten.

Vanuit het oogpunt van goed bestuur en risicobeheersing achten wij het daarom noodzakelijk dat eerst wordt vastgesteld welke capaciteit nodig is voor de toekomstige veiligheidsopgave, alvorens definitieve keuzes te maken.

Afsluiting

Met deze brief beogen wij bij te dragen aan een tijdige, zorgvuldige en toekomstgerichte bestuurlijke afweging.

De kernvraag die voorligt is:

"Sluit de huidige koers van het MSP nog in voldoende mate aan bij de risico's van vandaag en morgen – en zo niet, welke richting is nodig om de brandweezorg duurzaam op orde te houden?"

Wij vertrouwen erop dat de veiligheidsregio, in nauwe samenwerking met onze gemeenten, blijft werken aan een robuuste en toekomstbestendige inrichting van de brandweezorg.

Met vriendelijke groet,

De burgemeesters van de gemeenten in district Veluwe,

Elburg	H.J. van Schaik, wnd.
Epe	T. Horn
Ermelo	H. Van Daalen
Harderwijk	J. Joon
Hattem	M. Sanderse
Heerde	O. Prinsen
Nunspeet	C. Blom
Oldebroek	T. Haseloop-Amsing
Putten	H.A. Lambooij

Denkwijze Materieel Spreidingsplan Brandweer VNOG

Aan: Dhr. O. Strotmann, Hoofd Brandweezorg VNOG

Van: Postcommandanten district Veluwe, VNOG

Datum: 15-5-2026

Betreft: Denkwijze Materieel Spreidingsplan (MSP) Brandweer VNOG

1. Inleiding

Met deze denkwijze reageren de postcommandanten van het district Veluwe op het vastgestelde Materieel Spreidingsplan (MSP) van de brandweezorg binnen de VNOG. Daarbij richten wij ons in het bijzonder op de inrichting van de natuurbrandbestrijding en de duurzame inzetbaarheid van de brandweerposten in ons district.

De postcommandanten onderschrijven het belang van een robuuste en toekomstbestendige inrichting van materieel en specialistische capaciteiten binnen de VNOG.

De recente grote natuurbrand op het Artillerie Schietkamp (ASK) bij 't Harde heeft deze urgentie opnieuw zichtbaar gemaakt. Dit incident heeft gedurende meerdere dagen een groot beroep gedaan op personeel, materieel, waterlogistiek en operationele coördinatie binnen de regio en liet zien dat natuurbrandbestrijding op de Veluwe vraagt om een robuuste en langdurig inzetbare organisatie.

De inzet bevestigt daarnaast het belang van continuïteit in materieel, geoefendheid, terreinbekendheid en een samenhangend operationeel concept voor natuurbrandbestrijding. De ervaringen tijdens dit incident benadrukken dat het actuele risicoprofiel van de Veluwe vraagt om voldoende operationele slagkracht en een breed georganiseerde natuurbrandbestrijding binnen de VNOG.

Tegelijkertijd constateren wij dat de uitgangspunten van het huidige MSP steeds meer onder druk komen te staan. Dit heeft verschillende oorzaken, waaronder veranderingen in het risicoprofiel van de Veluwe, de vertraagde implementatie van onderdelen van het plan en de ervaringen uit de dagelijkse praktijk van incidentbestrijding.

Met deze denkwijze willen wij vanuit operationeel perspectief bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het MSP en aandacht vragen voor ontwikkelingen die van invloed zijn op de slagkracht en continuïteit van de brandweezorg.

2. Achtergrond

Het Materieel Spreidingsplan van de VNOG is opgesteld op basis van een destijds geldende risicoanalyse en een regionale visie op de spreiding van specialistisch materieel, onder andere voor natuurbrandbestrijding.

Inmiddels is het MSP ongeveer zes jaar geleden vastgesteld, terwijl de implementatie van meerdere onderdelen nog in een overgangsfase verkeert. De uitlevering van nieuwe voertuigen, waaronder de TS-Combi, heeft vertraging opgelopen en voor onderdelen zoals de NBB-Spec heeft nog geen aanbesteding plaatsgevonden. Daarnaast wordt onderzoek uitgevoerd naar de inrichting van de bluswaterlogistiek en het duikteam. Hierdoor is de beoogde inrichting van materieel en inzetcapaciteit nog niet volledig gerealiseerd en blijft de operationele situatie op onderdelen voorlopig onduidelijk.

3. Probleemstelling

Sinds de vaststelling van het Materieel Spreidingsplan hebben zich meerdere ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van het plan en op de operationele slagkracht van onder andere de natuurbrandbestrijding binnen de VNOG. Daarnaast zijn er thema's die in minder mate aan de orde waren tijdens het vaststellen van het huidige MSP zoals weerbaarheid en duurzame inzetbaarheid van onze vrijwilligers.

Deze ontwikkelingen spelen op nationaal, regionaal en lokaal niveau en versterken elkaar in hun effect.

3.1 Nationale ontwikkelingen

Op nationaal niveau laten recente analyses zien dat veiligheidsregio's hun basis repressieve capaciteit in toenemende mate zelfstandig moeten kunnen organiseren. Het rapport *Grenzen bereikt*¹ van de Inspectie Justitie en Veiligheid benadrukt dat veiligheidsregio's niet structureel afhankelijk mogen zijn van bovenregionale bijstand bij langdurige of grootschalige incidenten.

Tegelijkertijd tonen verschillende studies aan dat het risico op natuurbranden in Nederland toeneemt. Uit de Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid² blijkt dat natuurbranden als een zeer waarschijnlijk risico worden geclassificeerd en dat de mogelijke gevolgen van onbeheersbare natuurbranden aanzienlijk kunnen zijn.

Recente onderzoeken tonen daarnaast aan dat klimaatgerelateerde incidenten zoals langdurige droogte, extreme hitte en natuurbranden vaker gelijktijdig optreden en elkaar kunnen versterken. Dit leidt tot langdurige en complexe incidenten met een groot beroep op de beschikbare hulpverleningscapaciteit. Het NIPV heeft samen met Deltares en TNO hierover een rapport gepubliceerd (klimaatdreigingen³) waarin wordt gewezen op een toenemend risicoprofiel en de noodzaak van voldoende regionale slagkracht.

Deze ontwikkelingen vragen om een robuuste basisorganisatie met voldoende eigen slagkracht.

3.2 Regionale ontwikkelingen

Binnen de VNOG speelt daarnaast dat de implementatie van onderdelen van het MSP vertraging heeft opgelopen. De uitlevering van nieuwe voertuigen verloopt langzamer dan oorspronkelijk voorzien en voor onderdelen zoals de NBB-Spec en het WTS-systeem is nog geen aanbesteding gerealiseerd. Hierdoor ontstaat een langdurige overgangssituatie waarin brandweerposten met verschillende typen voertuigen en materieelconfiguraties werken. In de praktijk komt het daarnaast voor dat voertuigen tijdelijk uitvallen door technische problemen of veroudering van materieel.

Deze situatie maakt het lastig om eenduidige tactieken, technieken en oefenprogramma's te ontwikkelen en te onderhouden. Voor een specialisme als natuurbrandbestrijding, waarbij terreinbekendheid, ervaring en geoefendheid cruciaal zijn, vormt gebrek aan continuïteit in materieel een belangrijk knelpunt.

Gebiedskenmerken Veluwe

Het district Veluwe kent een groot aaneengesloten natuurgebied met een verhoogd risico op natuurbranden. Binnen het verzorgingsgebied spelen daarnaast meerdere risicofactoren een rol, waaronder sterk seizoensgebonden bevolkingsgroei door toerisme en recreatie, de aanwezigheid van zorginstellingen, historische binnensteden en uitbreidingen van defensieterreinen.

In de natuurgebieden ligt veel vitale infrastructuur zoals trafo stations en hoge-druk gasleidingen.

Deze factoren vergroten, in combinatie met klimaatontwikkelingen, de kans op langdurige en gelijktijdige incidenten.

3.4 Urgentie

De afgelopen jaren is het aantal klimaat gerelateerde incidenten zichtbaar toegenomen. Experts verwachten dat deze ontwikkeling zich de komende jaren zal voortzetten. Extreme hitte, langdurige droogte en hevige neerslag stellen steeds hogere eisen aan de inzetbaarheid en flexibiliteit van hulpdiensten. Ook bereiden we ons met elkaar voor op langdurige stroomuitval.

Voor een regio met grote natuurgebieden zoals de Veluwe betekent dit dat het belang van een robuuste en goed gespreide repressieve capaciteit verder toeneemt. Tegelijkertijd bestaat de verwachting dat niet alleen het aantal incidenten binnen de regio zal toenemen, maar ook het aantal bijstandsverzoeken vanuit andere regio's. In de afgelopen jaren zien we een sterkere toename van het aantal incidenten op de Veluwe ten opzichte van de overige gebieden.

Wanneer daarnaast gelijktijdig incidenten plaatsvinden binnen de eigen regio kan dit de beschikbare operationele capaciteit aanzienlijk onder druk zetten. Dit onderstreept het belang van een brandweerorganisatie die voldoende robuust, voorspelbaar en flexibel is ingericht.

Deze ontwikkelingen worden o.a. onderschreven in het bindend advies van de geschillencommissie VNOG – gemeente Putten⁴. In dit bindend advies is de conclusie opgenomen dat in de periode tot 1-2-2028 zich ontwikkelingen gaan voordoen. Op basis van deze ontwikkelingen moet gekeken worden welk materiaal er past bij het op dat moment aan de orde zijnde risicoprofiel.

4. Doel van deze denkwijze

De postcommandanten van het district Veluwe maken zich zorgen over de toekomstige continuïteit, slagkracht en robuustheid van de natuurbrandbestrijding binnen de VNOG.

Met deze denkwijze vragen wij aandacht voor de huidige knelpunten en doen wij voorstellen die kunnen bijdragen aan een meer toekomstbestendige inrichting van de natuurbrandbestrijding. Daarbij achten wij het van belang dat materieel, opleiding en operationele inzet beter aansluiten bij het actuele risicoprofiel van het gebied en bij de praktijk van de brandweezorg.

5. Verzoeken

Op basis van bovenstaande constatering verzoeken de postcommandanten van het district Veluwe om bij de verdere ontwikkeling en implementatie van het Materieel Spreidingsplan nadrukkelijk aandacht te besteden aan de volgende punten.

5.1 Betrek brandweerposten structureel bij natuurbrandbestrijding

Zorg ervoor dat alle brandweerposten binnen het district Veluwe structureel beschikken over capaciteit en middelen voor natuurbrandbestrijding, passend bij de risico's en gebiedskenmerken van de Veluwe. Verschillen in rol, specialisme en inzetconcept kunnen daarbij bestaan, maar de brede operationele inzetbaarheid binnen het natuurbranddomein dient behouden te blijven.

5.2 Ontwikkel een samenhangend voertuigenconcept

Ontwikkel een samenhangend voertuigenconcept voor natuurbrandbestrijding waarbij verschillende voertuigen elkaar functioneel aanvullen binnen de inzetstrategieën. Daarbij is het van belang dat voertuigen waar mogelijk ook inzetbaar zijn binnen de reguliere brandweezorg. Breder inzetbare voertuigen vergroten de flexibiliteit en het efficiënte gebruik van materieel en personeel. Dit voorkomt

een verdere toename van specialistische systemen binnen de organisatie. Daarnaast worden logistieke vervoersbewegingen beperkt.

5.3 Beperk extra belasting voor vrijwilligers

Zorg ervoor dat nieuwe specialistische voertuigen en systemen goed aansluiten bij bestaande werkwijzen en inzetstructuren binnen de brandweerorganisatie.

Omdat de VNOG in belangrijke mate steunt op vrijwilligers, brengen nieuwe voertuigen en systemen vaak extra opleidings- en oefenmomenten met zich mee. Wanneer meerdere verschillende voertuigconcepten naast elkaar worden ingevoerd, kan dit leiden tot een toenemende complexiteit in vakbekwaamheid en inzet.

Het is daarom van belang te streven naar eenvoud, uniformiteit en herkenbaarheid van systemen, zodat de opleidingsbelasting beheersbaar blijft en posten inzetbaar blijven.

5.4 Borg continuïteit in materieel

Continuïteit in voertuigen versterkt daarnaast het eigenaarschap, de betrokkenheid en de vakbekwaamheid van vrijwilligers. Frequent wisselen van voertuigen tussen posten of seizoensgebonden inzet van verschillende voertuigtypen kan leiden tot extra organisatorische belasting en minder voorspelbaarheid in oefen- en inzetstructuren. Daarom verdient het aanbeveling voertuigen waar mogelijk structureel aan posten te verbinden en wisselingen te beperken.

Frequent wisselen van voertuigen tussen posten of seizoensgebonden inzet van verschillende voertuigtypen kan deze continuïteit verminderen. Dit kan leiden tot extra vervoersbewegingen, aanvullende organisatorische belasting en minder voorspelbaarheid in oefen- en inzetstructuren. Vanuit het perspectief van vakbekwaamheid, efficiëntie en vrijwillige betrokkenheid verdient het daarom aanbeveling om voertuigen waar mogelijk structureel aan een post te verbinden en wisselingen te beperken.

5.5 Versterk de basis van de waterlogistiek

Zorg voor een robuuste en toekomstbestendige inrichting van de waterlogistiek binnen de regio. Daarbij is het van belang dat verschillende systemen elkaar functioneel versterken en gezamenlijk bijdragen aan een betrouwbare en schaalbare watervoorziening tijdens incidenten.

In dat kader kan de Tankwagen WT-G een belangrijke rol vervullen in de initiële fase van een incident. Aanvullend hierop kan een permanent watertransportsysteem (KW-500 of GW-1500) op strategische locaties zorgen voor een duurzame en langdurige watervoorziening bij grootschalige of langdurige inzetten.

Door deze systemen nadrukkelijk in samenhang te ontwikkelen en in te zetten, kan een flexibel en gelaagd waterlogistiek concept ontstaan waarin zowel snelle beschikbaarheid als langdurige leveringszekerheid wordt geborgd. Houd de systemen simpel en werkbaar voor de vrijwilligers.

5.6 Onderzoek gevolgen voor restdekking

Neem bij toekomstige keuzes rondom natuurbrandbestrijding nadrukkelijk ook de effecten op restdekking en aanrijdtijden mee. Wat betekent dit voor aanrijdtijden van o.a. zorginstellingen en historische binnensteden? Laat het uitgangspunt los dat incidenten niet gelijktijdig kunnen optreden.

5.7 Benut operationele praktijkervaring

Betrek bij toekomstige keuzes rondom materieel en specialismen nadrukkelijk de ervaringen van brandweerposten. Dit kan bijvoorbeeld door operationele evaluaties van natuurbrandinzetten, structurele betrokkenheid van postcommandanten bij ontwikkeltrajecten en het benutten van praktijkervaring uit oefeningen en incidentbestrijding.

6. Slot

De postcommandanten van het district Veluwe willen met deze denkwijze constructief bijdragen aan een sterke en toekomstbestendige brandweerorganisatie.

Effectieve incidentbestrijding vraagt om een organisatie waarin brandweerposten elkaar snel kunnen ondersteunen en waarin vrijwilligers en beroepscollega's beschikken over passend materieel, duidelijke operationele concepten, een realistische opleidingsstructuur en voldoende middelen. Vanuit dat perspectief spreken wij de verwachting uit dat deze gezamenlijke denkwijze nadrukkelijk wordt meegewogen in de verdere besluitvorming, zodat ook in de toekomst een betrouwbare en slagvaardige brandweezorg kan worden gegarandeerd.

Wij vertrouwen erop dat deze denkwijze wordt betrokken bij de verdere besluitvorming rondom de inrichting van de brandweezorg binnen de VNOG.

Namens de postcommandanten district Veluwe.

Bijlagen:

¹[Rapport Grenzen bereikt | Inspectie Justitie en Veiligheid](#)

²[Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

³[Klimaatdreigingen, bijbehorende cascade-effecten en gevolgen voor crisisrespons](#)

⁴ Bindend advies van de geschillencommissie VNOG – gemeente Putten